

24.9.2019

Henkilötunnuksen uudistusta ja valtion takaaman identiteetin hallinnoimista koskevan työryhmän asettamispäätöksen muuttaminen

Taustaa

Valtiovarainministeriö asetti 1.9.2017 työryhmän selvittämään henkilötunnuksen uudistamista ja valtion takaaman identiteetin hallinnoimista toimikaudelle 1.9.2017–31.12.2019.

Työryhmän tavoitteena on ollut tehdä esitys kansalliseksi toimintamalliksi henkilöiden yksilöimiseen Suomessa ja kuvata viranomaisten rooli henkilöön liittyvien ydintietojen hallinnassa. Tarkoituksena on tuottaa malli, jossa henkilöön yksilöivä tunnus ja siihen liittyvät tiedot voidaan hallita erillisinä sekä toiminnallisesti että juridisesti.

Työryhmän tehtävänä on ollut asettamispäätöksen mukaan

- tehdä ehdotus henkilön yksiselitteisestä identifioimisesta viranomaisten tietojärjestelmissä ja siihen liittyvästä yksilöivästä tunnuksesta
- tehdä ehdotus tunnuksen myöntämisen menettelyistä, kriteereistä ja eri viranomaisten toimivallasta
- tehdä ehdotus menettelyistä henkilön tunnistamisesta tunnuksen luomista varten ja biometrinen tunnistaminen käytöstä tunnuksen yhteydessä arvioida ehdotetun tunnuksen suhde ja vaikutukset muihin julkisen hallinnon järjestelmissä käytettäviin tunnuksiin
- arvioida henkilön identifioimista koskevaan strategiaan liittyvät oikeusvaikutukset, taloudelliset ja yhteiskunnalliset vaikutukset, vaikutukset viranomaisten sekä yritysten ja yhteisöjen toimintaan, vaikutukset kansalaisten asemaan sekä
- arvioida ehdotusten vaikutuksia Suomen sitovien kansainvälisten velvoitteiden kannalta

Asettamispäätöksen mukaan lopputuloksena on hallituksen esityksen muotoon laadittu työryhmämuistio.

Työryhmä on laatinut toimikautensa aikana väliraportin, joka sisältää henkilön yksilöinnin nykytilan kuvauksen sekä nykytilaan liittyviä ongelmia. Lisäksi väliraportissa esitetään mahdollisia vaihtoehtoisia toimintamalleja jatkotyön ja keskustelun pohjaksi. Väliraportti julkaistiin sidosryhmien kannanottoja ja tiedonkeruuta varten. Tarkoituksena oli suunnata työryhmän jatkoselvityksen painopisteitä ja laajuutta saadun palautteen ja kerätyn tiedon avulla.

Pääministeri Antti Rinteen hallituksen ohjelmassa 6.6.2019 on asetettu tavoitteeksi yhteiskunnan eheyden vahvistaminen. Yhdeksi keinoksi hallitusohjelmassa määritellään luopuminen henkilötunnuksen sukupuolisidonnaisuudesta osana henkilötunnuksen uudistamista valtiovarainministeriön selvityksen pohjalta.

Hallitusohjelmakirjauksen, väliraportin tulosten ja saadun lausuntopalautteen perusteella valtiovarainministeriö muuttaa työryhmän tehtäviä ja kokoonpanoa. Perusteena muutoksille on lisääntynyt ymmärrys siitä, että henkilötunnuksen uudistamista koskeva kysymys on erittäin laaja, eikä sitä ole mahdollista ratkaista kokonaisuudessaan työryhmän jäljellä olevan toimikauden aikana.

Työryhmän asettamispäätöksen muuttaminen

Valtiovarainministeriö muuttaa työryhmän asettamispäätöstä seuraavilta osin.

Työryhmän tehtävä

Työryhmän tehtävänä on

- kartoittaa henkilön yksilöivän tunnuksen lähitulevaisuuden ja pidemmän aikavälin kehitystarpeet. Kartoituksessa on huomioitava hallitusohjelman kirjaus henkilötunnuksen sukupuolisidonnaisuudesta luopumisesta
- kartoittaa vaihtoehtoisia ratkaisumalleja henkilön yksilöiväksi tunnukseksi myös niille henkilöryhmille, joille ei voida myöntää suomalaista henkilötunnusta
- toteuttaa vaikutusten arviointi keskeisimpien vaikutusten osalta sisältäen myös henkilötunnuksen sukupuolisidonnaisuudesta luopumisen vaikutukset

Työryhmän tehtävä arvioida henkilötunnuksen sukupuolisidonnaisuudesta luopumisen vaikutuksia rajataan siten, ettei työryhmän tehtäviin kuulu arvioida vaikutuksia, joita syntyisi kolmannen tai muun sukupuolen lisäämisestä väestötietojärjestelmän tietosisältöön.

Työryhmän tulee laatia ehdotus henkilötunnuksen kehittämisestä, henkilön yksilöivästä tunnuksesta, henkilön yksilöivän tunnisteen hallintamallista ja uudistuksen aikataulusta.

Työryhmän johtoryhmän muuttaminen

Johtoryhmän tehtävä

Johtoryhmä ohjaa työryhmän työtä, tekee työryhmän tehtäviin kuuluvat linjaukset ja käsittelee työryhmän lopputulokset.

Johtoryhmän kokoonpanon muuttaminen

Johtoryhmän kokoonpanoa muutetaan siten, että

- johtoryhmän puheenjohtajaksi nimitetään professori Päivi Korpisaaren tilalle lainsäädäntöneuvos, yksikönpäällikkö Sami Kivivasara
- työ- ja elinkeinoministeriön edustajaksi kehitysjohtaja Kari Rintasen ja hallitussihteeri Meri Pensamon tilalle nimitään kehittämispäällikkö Petteri Ohvo
- oikeusministeriön edustajaksi lainsäädäntöneuvos Anu Taluksen tilalle nimitään lainsäädäntöneuvos Niklas Vainio
- liikenne- ja viestintäministeriön edustajaksi ylitarkastaja Johanna Tuohinin tilalle nimitään neuvotteleva virkamies Tuomas Kaivola
- sosiaali- ja terveysministeriön edustajaksi nimitään erityisasiantuntija Tee-mupekka Virtanen
- maa- ja metsätalousministeriön edustajaksi neuvotteleva virkamies Toni Tuomaisen tilalle nimitään erityisasiantuntija Ari Mannonen.

- sihtereiksi nimetään lainsäädäntöneuvos Maarit Huotarin ja johtava asiantuntija Tytti Ronkaisen tilalle erityisasiantuntija Kimmo Mäkinen ja Assistentti Päivi Anttila valtiovarainministeriöstä

Johtoryhmä

Puheenjohtaja:

Lainsäädäntöneuvos, yksikön päällikkö Sami Kivivasara, valtiovarainministeriö

Jäsenet:

Lainsäädäntösihteerit Karoliina Hyttinen, ulkoasiainministeriö (varalla lainsäädäntösihteerit Tommy Walkila)

Lainsäädäntöneuvos Niklas Vainio, oikeusministeriö

Erityisasiantuntija Mikko Levämäki, sisäministeriö (varalla johtava asiantuntija Ismo Parviainen)

Neuvotteleva virkamies Tuomas Kaivola, liikenne- ja viestintäministeriö (varalla erityisasiantuntija Sini Lahdenperä)

Kehittämispäällikkö Petteri Ohvo, työ- ja elinkeinoministeriö

Ylitarkastaja Jukka Haapamäki, opetus- ja kulttuuriministeriö

Erityisasiantuntija Ari Mannonen, maa- ja metsätalousministeriö

Erityisasiantuntija Teemupekka Virtanen, sosiaali- ja terveysministeriö

Sihteerit:

Erityisasiantuntija Kimmo Mäkinen, valtiovarainministeriö

Assistentti Päivi Anttila, valtiovarainministeriö

Asiantuntijaryhmän tehtävä

Asiantuntijaryhmä vastaa työryhmän tehtävien toteuttamisesta ja esittelystä johtoryhmälle. Asiantuntijaryhmää johtaa Väestörekisterikeskus. Ryhmän tehtävänä on tukea ja edistää vaikutusten arviointia.

Asiantuntijaryhmän kokoonpanon muuttaminen

Asiantuntijaryhmän kokoonpanoa muutetaan siten, että

- puheenjohtajaksi nimetään kehittämispäällikkö Kimmo Mäkinen (valtiovarainministeriö) tilalle johtaja Pekka Rehn (Väestörekisterikeskus)
- varapuheenjohtajaksi nimetään erityisasiantuntija Markus Rahkolan (valtiovarainministeriö) tilalle johtaja Timo Salovaara (Väestörekisterikeskus)
- jäseneksi kehityspäällikkö Matti Hiltunen (Väestörekisterikeskus)
- jäseneksi ylitarkastaja Tuomas Untamon tilalle tietosuojaapäällikkö Kaj Välimäki ja varajäseneksi ylitarkastaja Christoffer Bonn (Maahanmuuttovirasto)
- sihteeristöä ei nimitetä erikseen vaan asiantuntijaryhmä päättää itse sihteeristöstä

Puheenjohtajat:

Puheenjohtaja: Johtaja Pekka Rehn, Väestörekisterikeskus

Varapuheenjohtaja: Johtaja Timo Salovaara, Väestörekisterikeskus

Jäsenet:

Erityisasiantuntija Kimmo Mäkinen, Valtiovarainministeriö

Tietosuojaapäällikkö Kaj Välimäki, Maahanmuuttovirasto (varalla ylitarkastaja Christoffer Bonn)

Ylitarkastaja Hanna Piipponen, Poliisihallitus (varalla ylitarkastaja Juhani Ruutu)

Ylitarkastaja Taito Von Konow, Verohallinto (varalla toimistopäällikkö Anne Andersson)
 Henkikirjoittaja Maria Lunabba, Länsi-Suomen maistraatti (varalla maistraatin päällikkö Ari Torkkel Kaakkois-Suomen maistraatti)
 Ryhmäpäällikkö Mia Sundblad, Kansaneläkelaitos (varalla Kenneth Krohnholm)
 Kehityspäällikkö Anneli Kupari, Väestörekisterikeskus
 Neuvontaläkimies Torbjörn Sandell, Väestörekisterikeskus
 Johtava asiantuntija Tytti Ronkainen, Väestörekisterikeskus
 Kehityspäällikkö Matti Hiltunen, Väestörekisterikeskus

Asiantuntijaryhmän työskentely tapahtuu tiiviissä yhteistyössä henkilön identifiointin kannalta merkittävien viranomaistahojen sekä yksityisten toimijoiden kanssa.

Työryhmä voi kutsua työskentelyyn myös muita asiantuntijoita, kuulla myös muita tahoja sekä teettää erillisiä selvityksiä.

Kustannukset

Johto- ja asiantuntijaryhmien työ tehdään virkatyönä, eikä jäsenille tai asiantuntijaryhmän puheenjohtajalle makseta palkkioita. Kukin organisaatio vastaa edustajiensa matka- ja majoituskustannuksista. Muut työryhmän työstä aiheutuvat kustannukset maksetaan momentilta 28.70.01. Valtiovarainministeriö tekee muista mahdollisista hankinnoista erilliset hankintapäätökset.

Kunta- ja omistajaohjausministeri

 Sirpa Paatero

Tietohallintoneuvos, yksikönpäällikkö Maria Nikkilä
 (ICT-johtaja, ylijohtaja Anna-Maija Karjalaisen estyneenä ollessa)

Jakelu

Ulkoasianministeriö
 Oikeusministeriö
 Sisäministeriö
 Liikenne- ja viestintäministeriö
 Työ- ja elinkeinoministeriö
 Opetus- ja kulttuuriministeriö
 Maa- ja metsätalousministeriö
 Sosiaali- ja terveysministeriö
 Maahanmuuttovirasto
 Poliisihallitus
 Verohallinto
 Väestörekisterikeskus
 Länsi-Suomen maistraatti
 Kaakkois-Suomen maistraatti
 Kansaneläkelaitos

Tiedoksi

VM/Viestintä
 Tietosuojavaltuutetun toimisto